

Globální koncepce ochrany životního prostředí

9. Struktura ekonomiky

Přednáší:

Vojtěch Kotecký

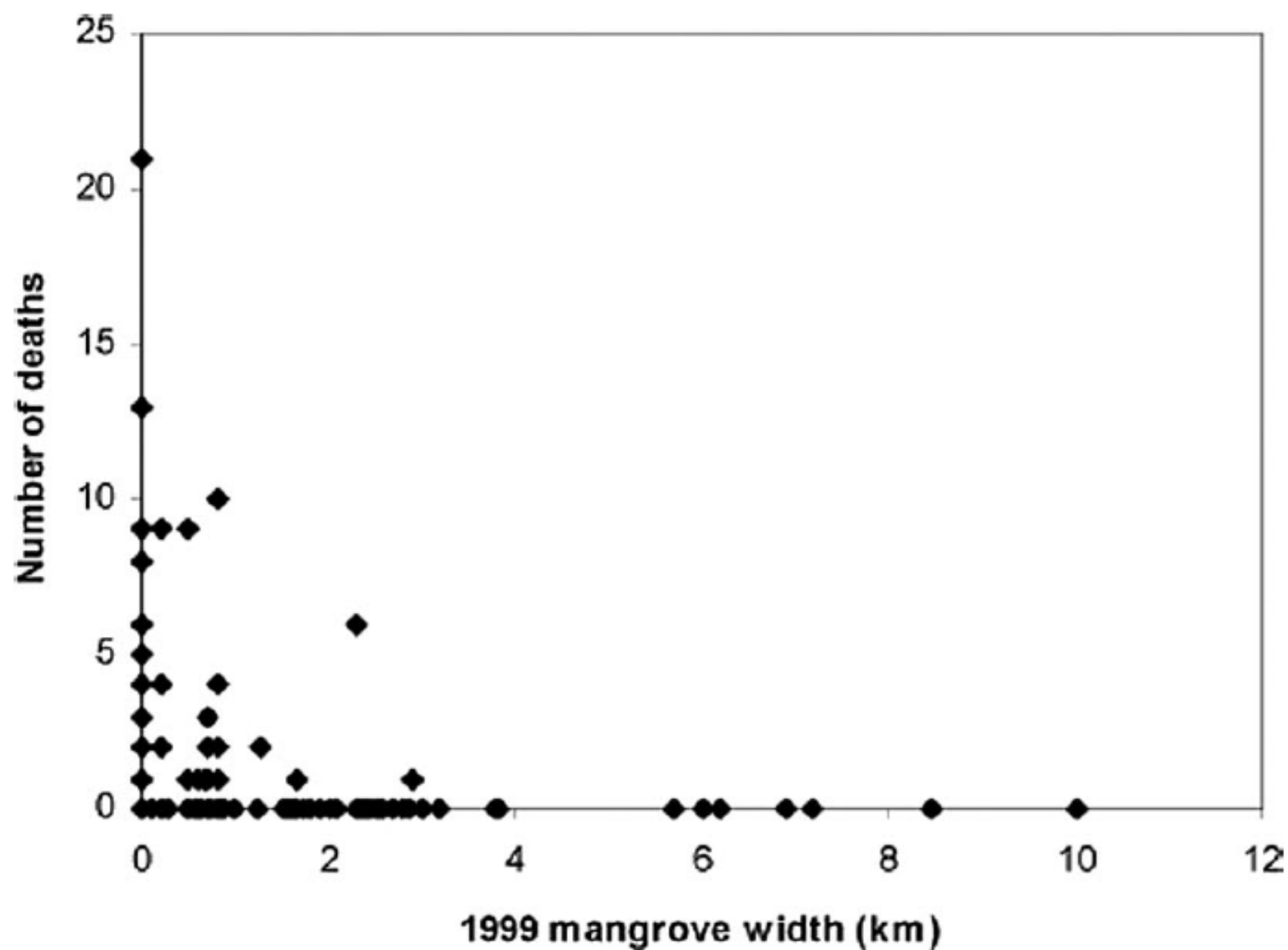
Centrum pro otázky životního prostředí UK

Agenda

1. Úvod
2. Znečištění
3. Biodiverzita a využití země
4. Klima
5. Oceány
6. Hodnoty a postoje
7. Technologie
8. Materiální ekonomika
- 9. Struktura ekonomiky**
10. Věda
11. Policy
12. Firmy
13. Instituce

Ekosystémové služby?

Počet úmrtí ve vesnicích státu Orissa (Indie) při cyklónu v říjnu 1999 vs. místní šířka mangrovů v km

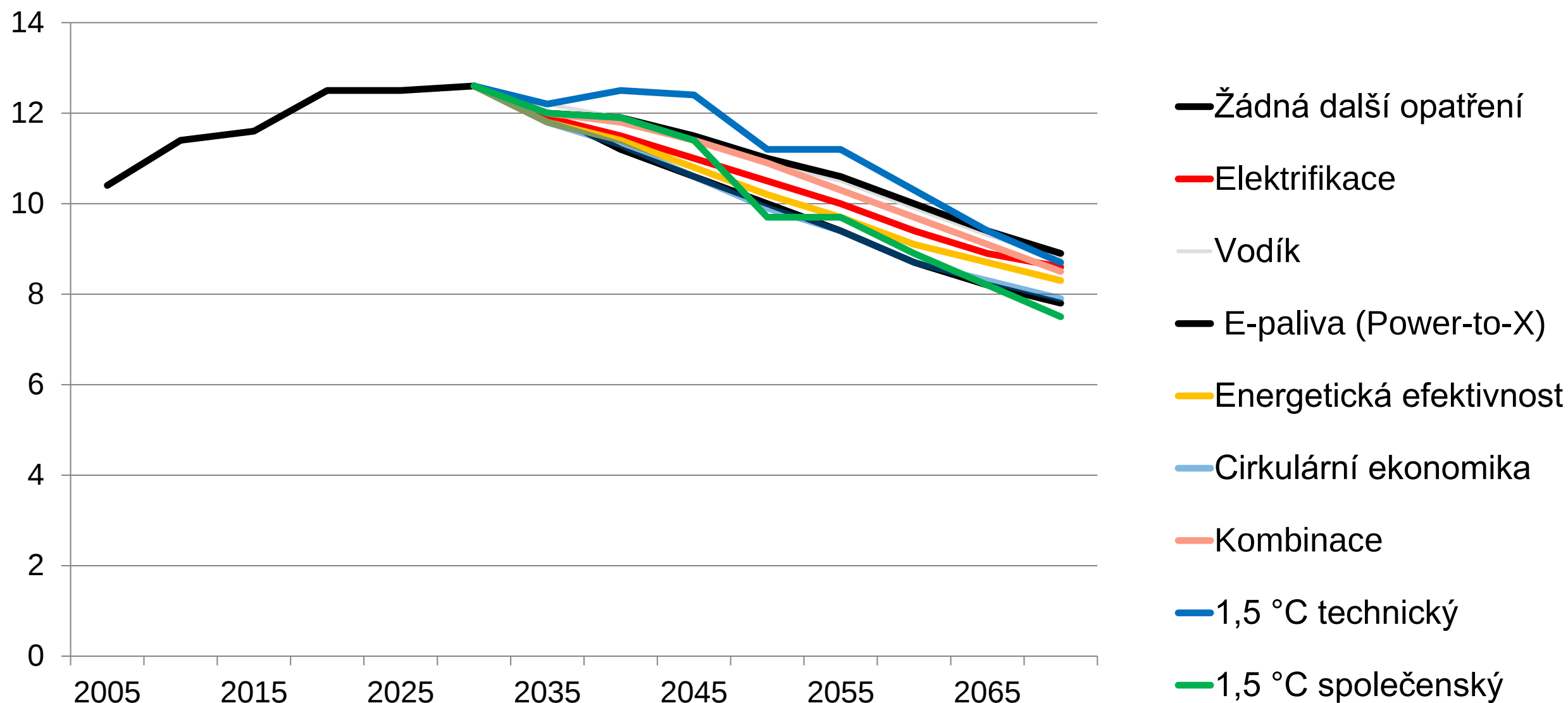

Zdroj: Das et Vincent 2009, *PNAS* 106: 7357-7360

Foto: US NOAA

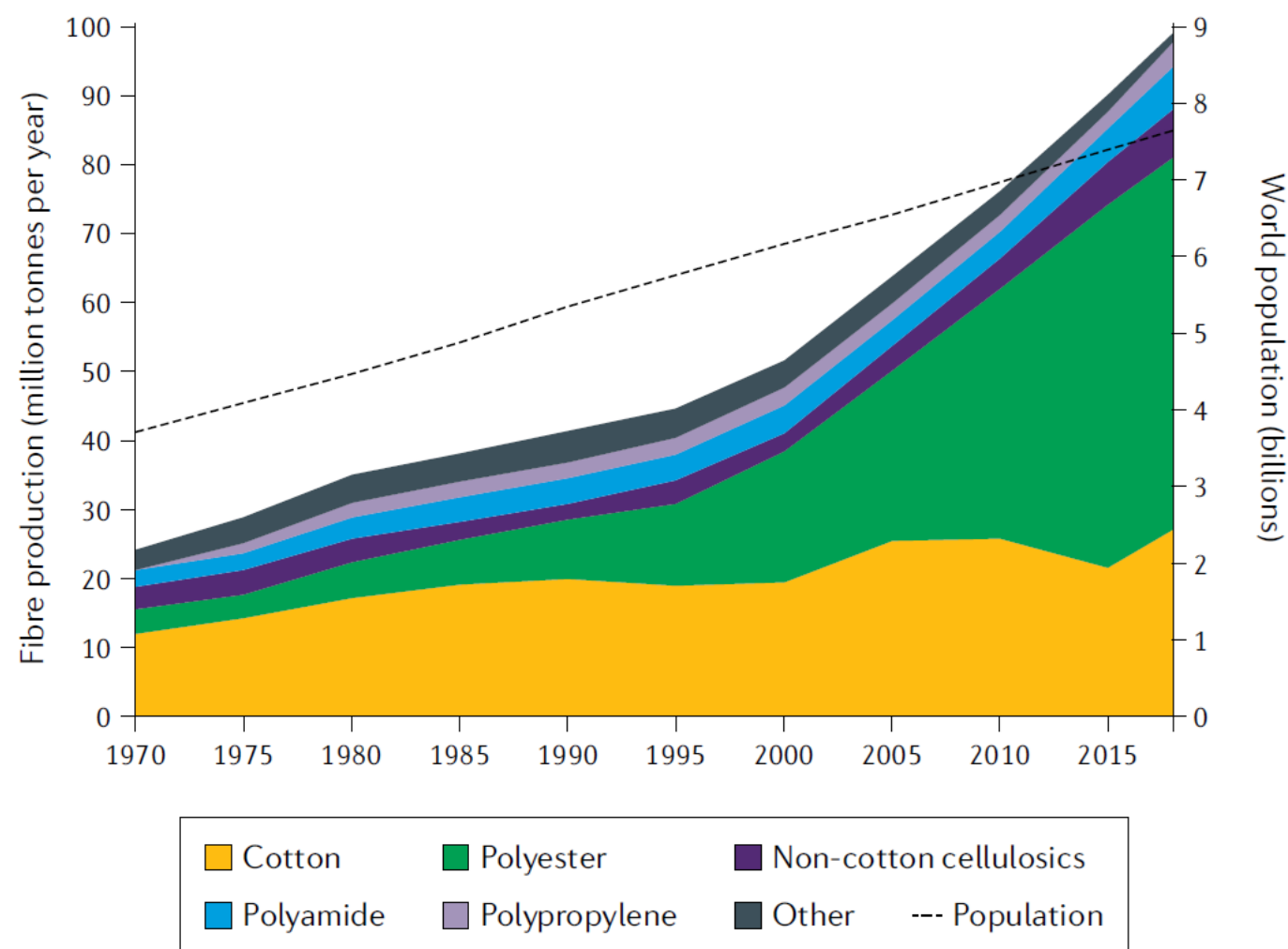
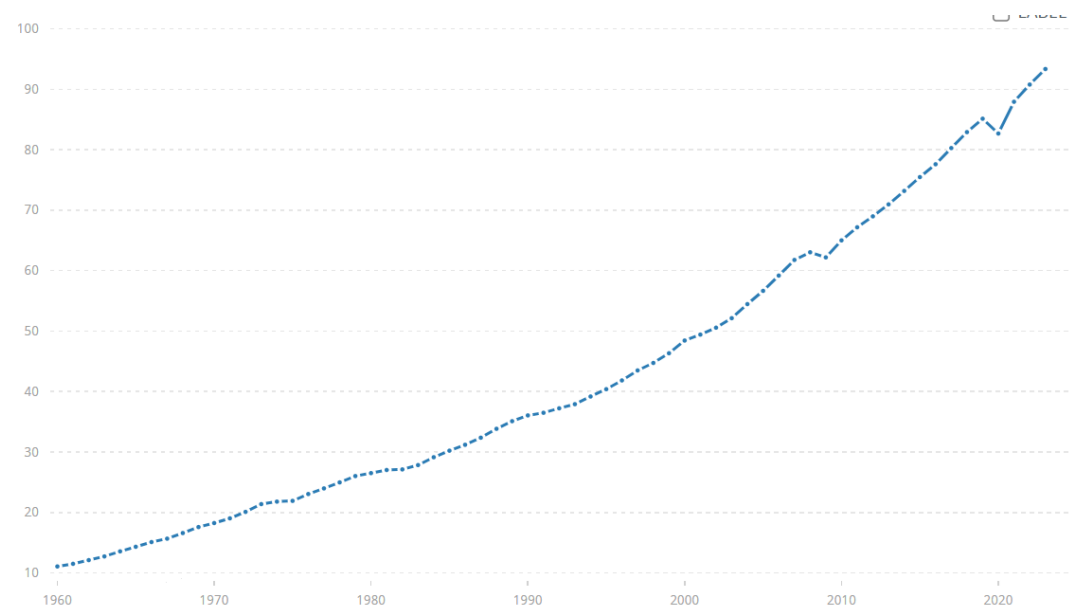
Vícenáklady nemusí nezbytně dělat velký rozdíl proti *statu quo*

(Relativní náklady energetického systému v EU, % HDP: srovnání 8 variant klimatické neutrality s nulovým scénářem).

S globální ekonomikou expanduje bohatství a spotřeba

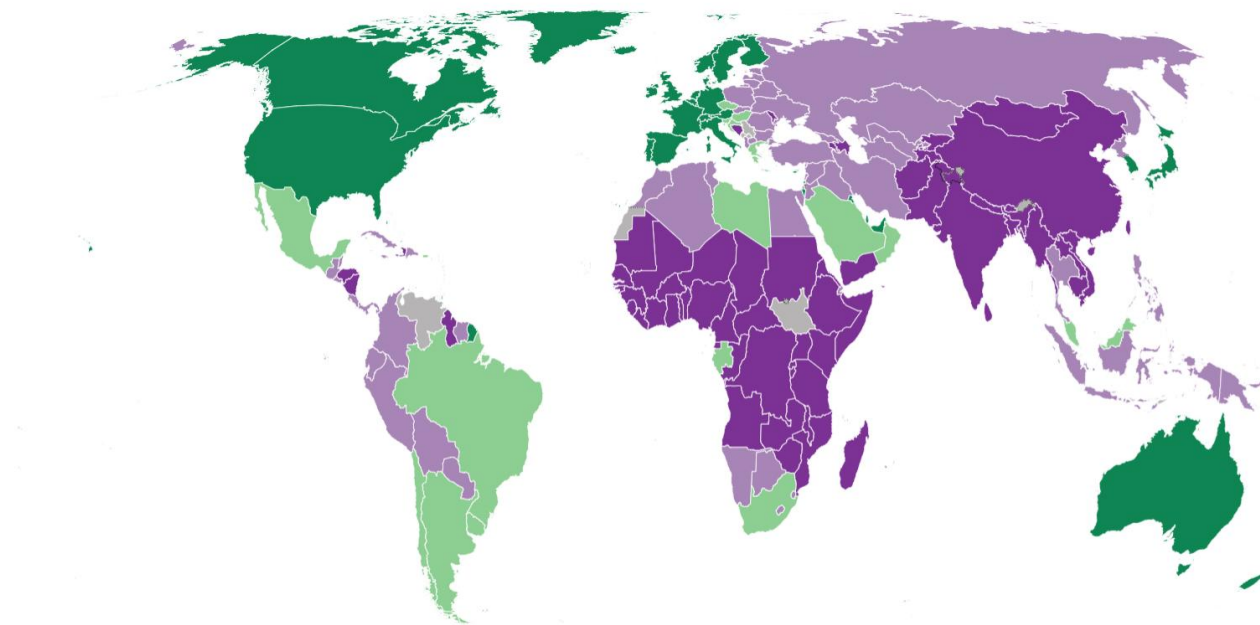
Globální HDP (konstantní US\$ 2015), 1960–2023, a světová produkce vláken podle typu, 1970–2018

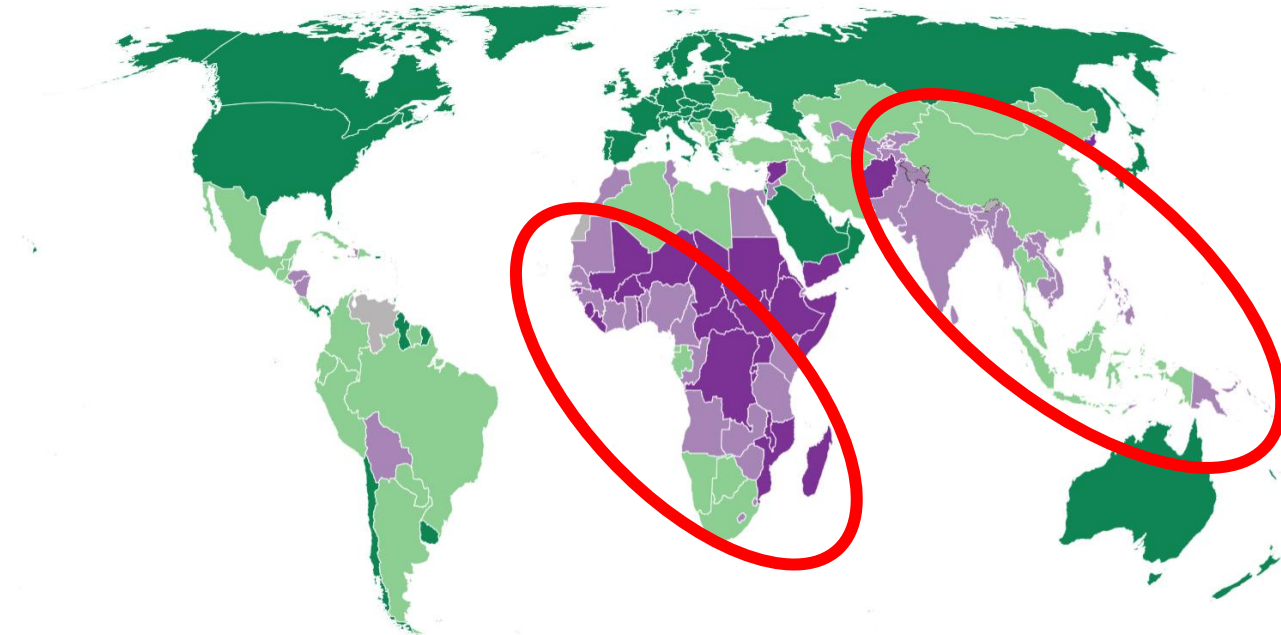
Rostoucí bohatství mění globální ekonomický vzorec

Velké části východní, jihovýchodní a jižní Asie a subsaharské Afriky během tří dekad opustily kategorii nízkopříjmových ekonomik (ekonomiky s vysokými příjmy, vyššími a nižšími středními příjmy a nižšími příjmy, 1995 vs. 2023).

Low income Lower middle income Upper middle income High income

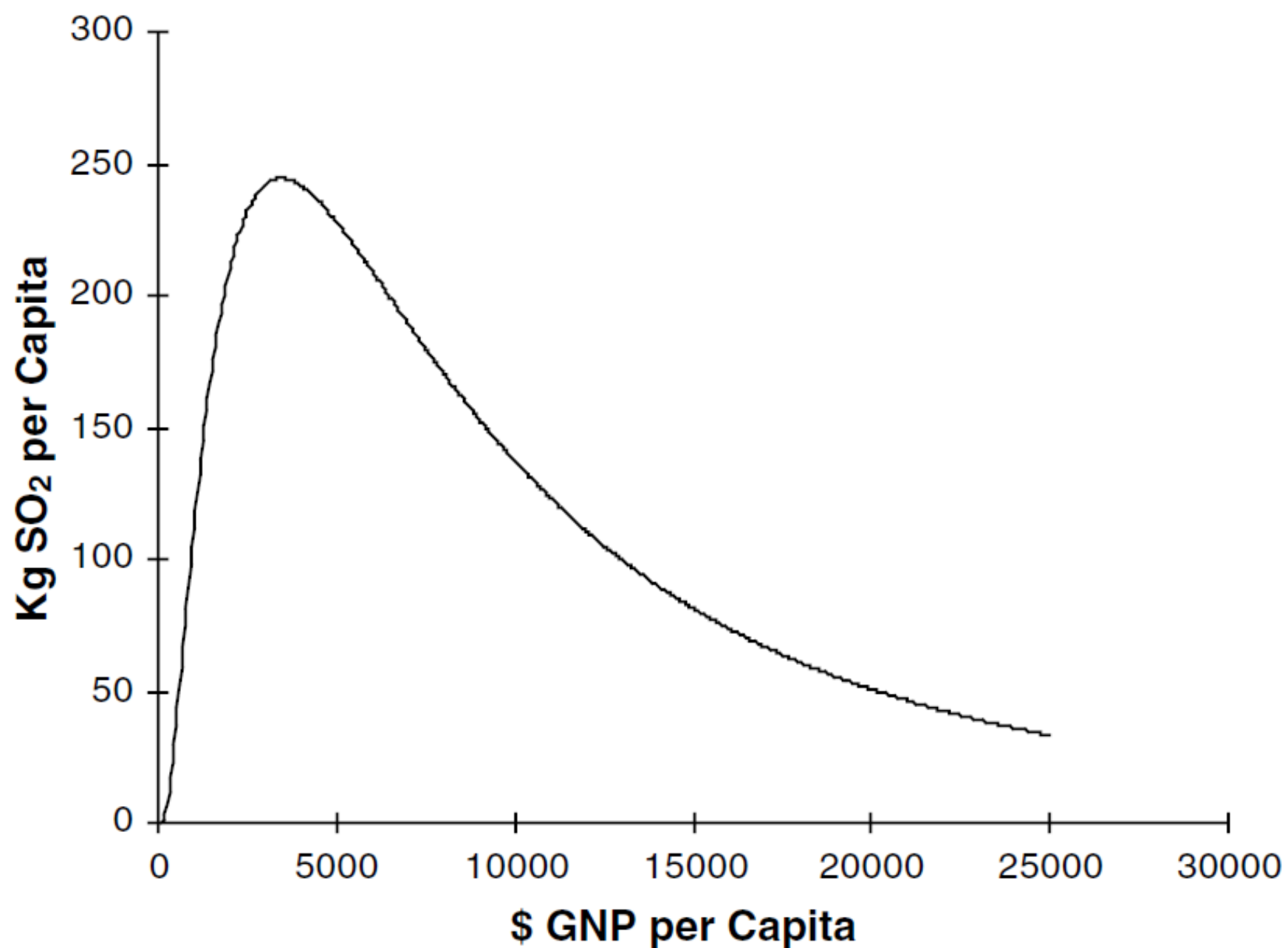

Low income Lower middle income Upper middle income High income

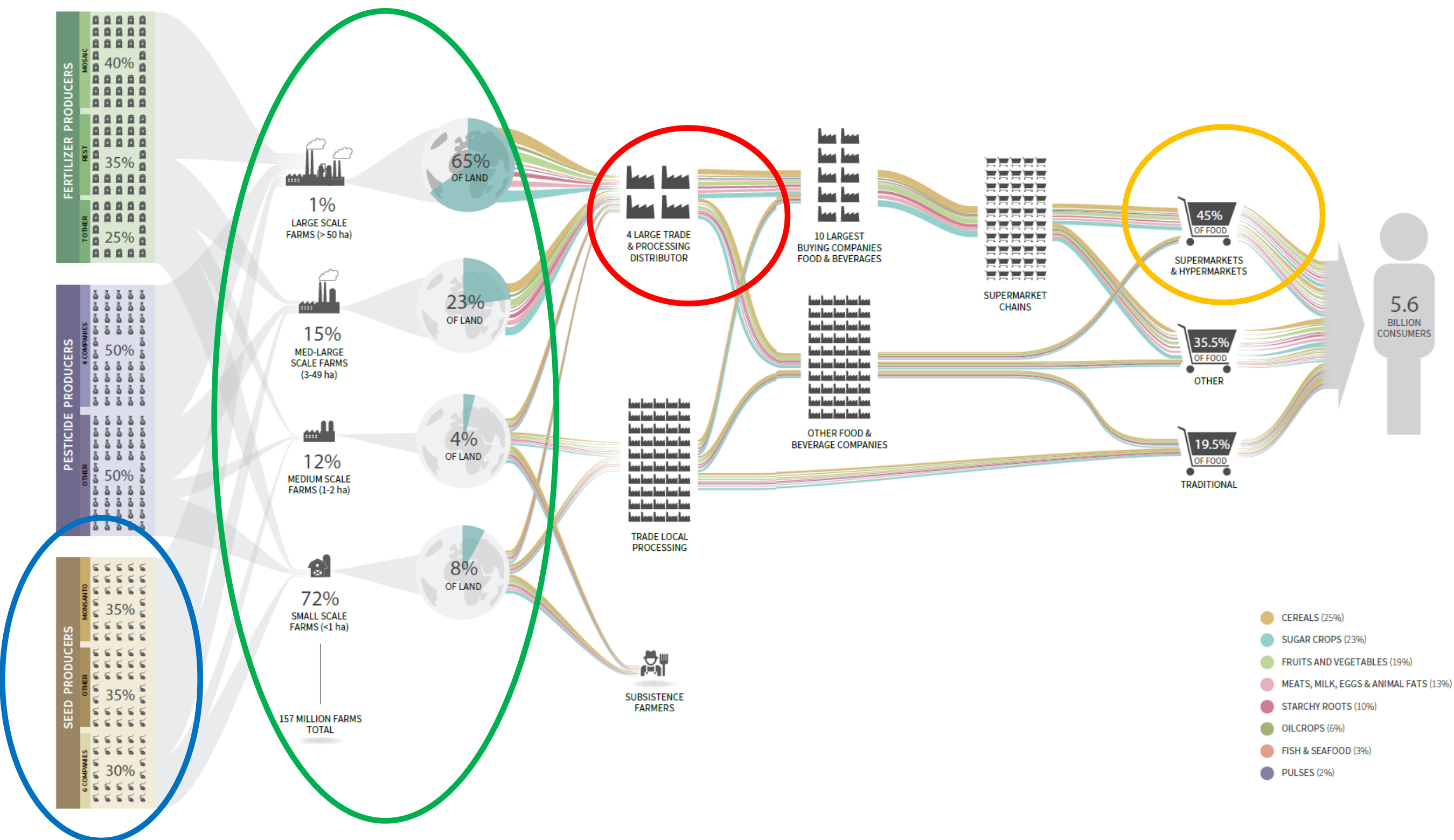
Environmentální Kuznetsova křivka?

Emise SO_2 v $\text{kg}\cdot\text{cap}^{-1}$ vs. hrubý domácí produkt v $\text{US}\$ \cdot \text{cap}^{-1}$, odhad pro země světa

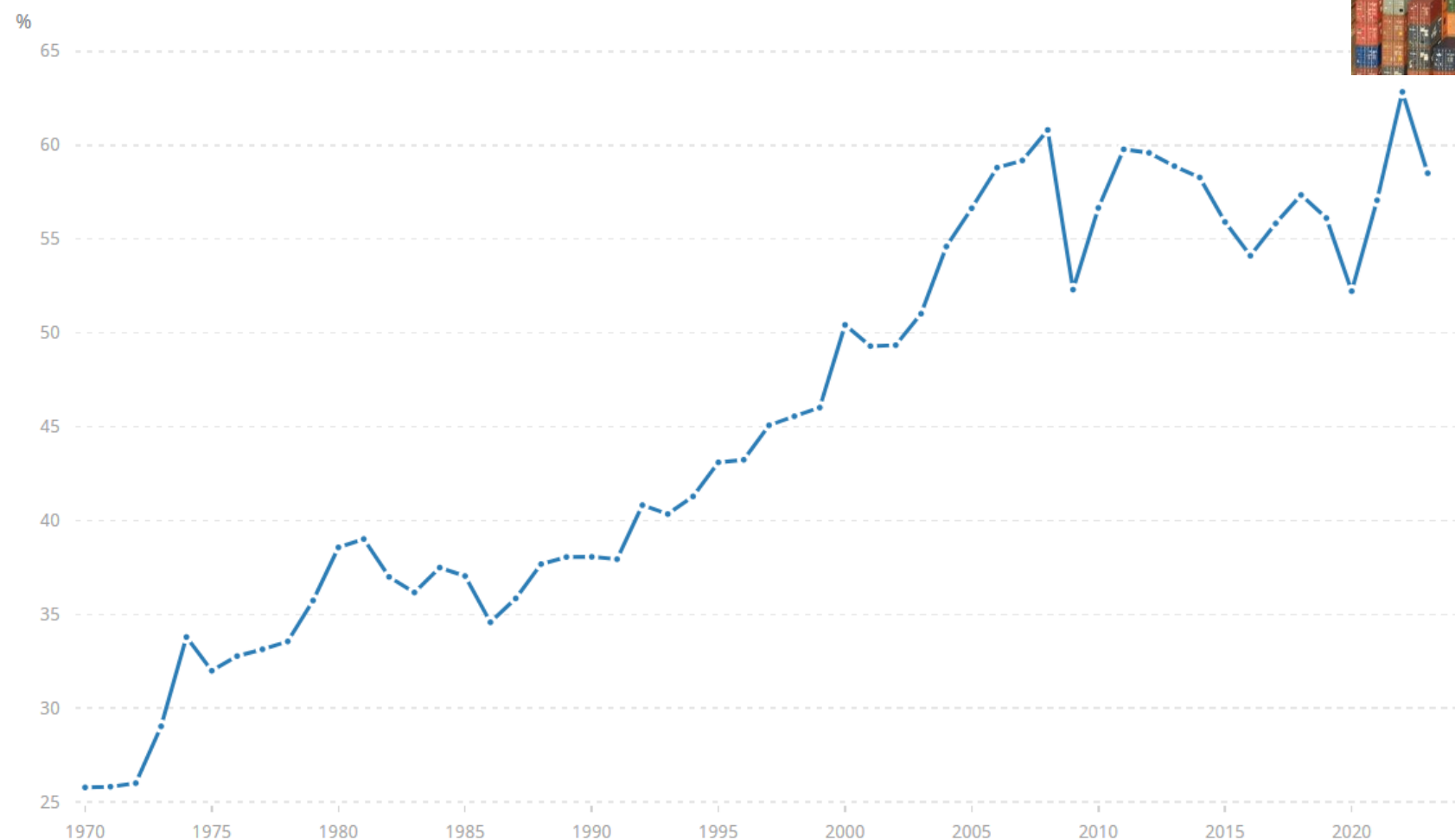
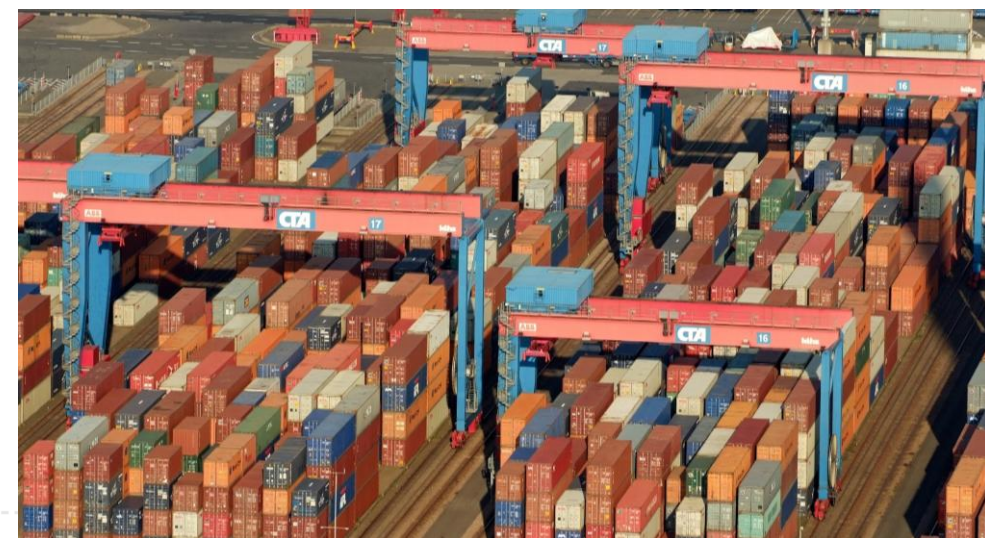
Koncentrace v globální ekonomice

Klíčová místa potravinového systému prakticky kontroluje malý počet velkých firem.

Integrace globální ekonomiky

Podíl mezinárodního obchodu na globálním HDP, 1970–2023

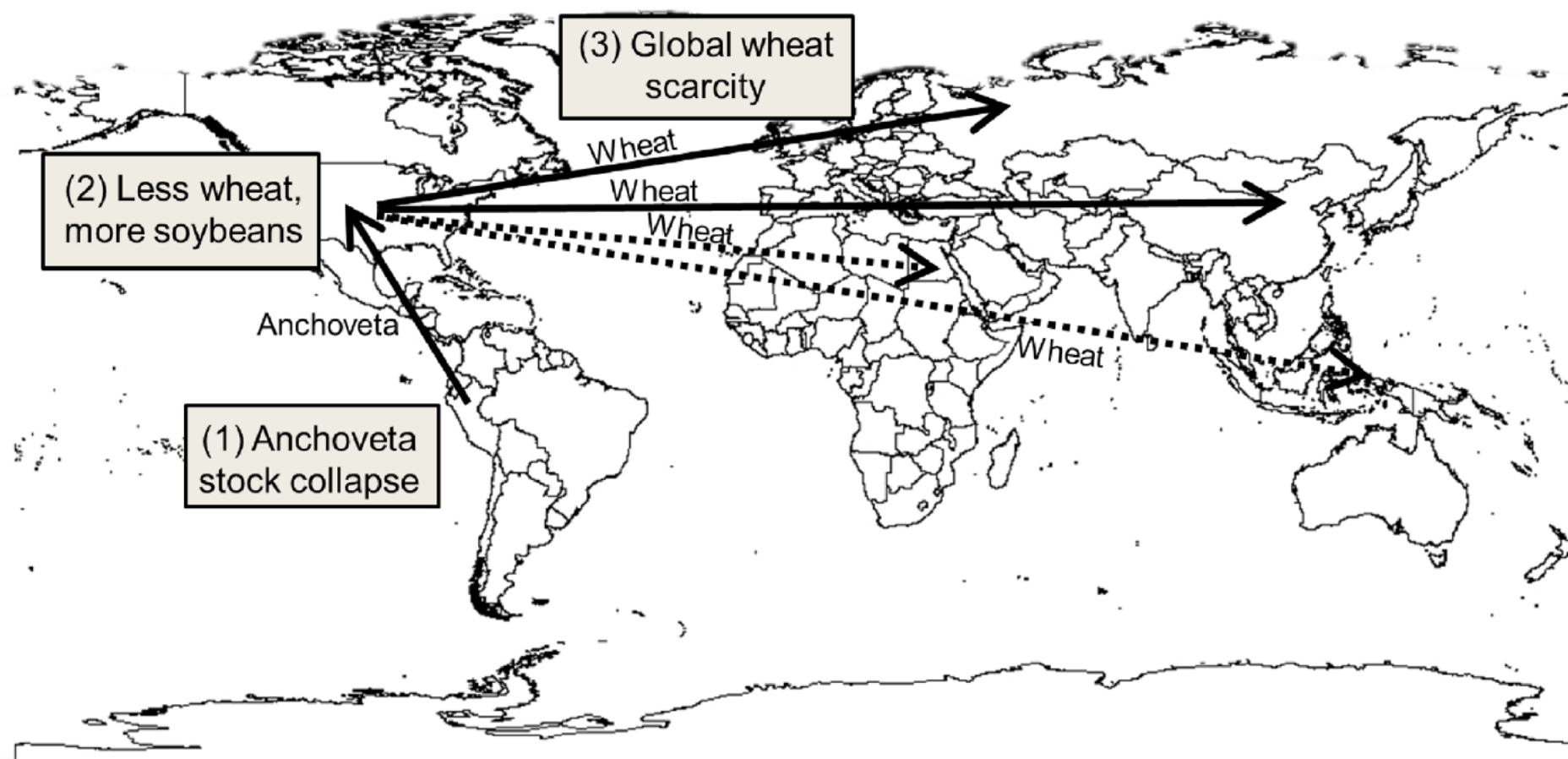
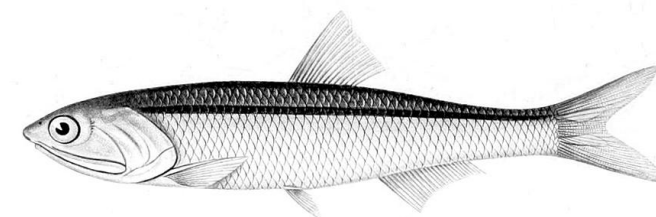

Zdroj: World Bank 2025

Foto: Martina Nolte / Wikipedia Commons / <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/de/legalcode>

Rostoucí interakce: globální telecoupling

Vliv kolapsu populací sardele peruánské v Pacifiku v roce 1972 na globální obchod s pšenicí

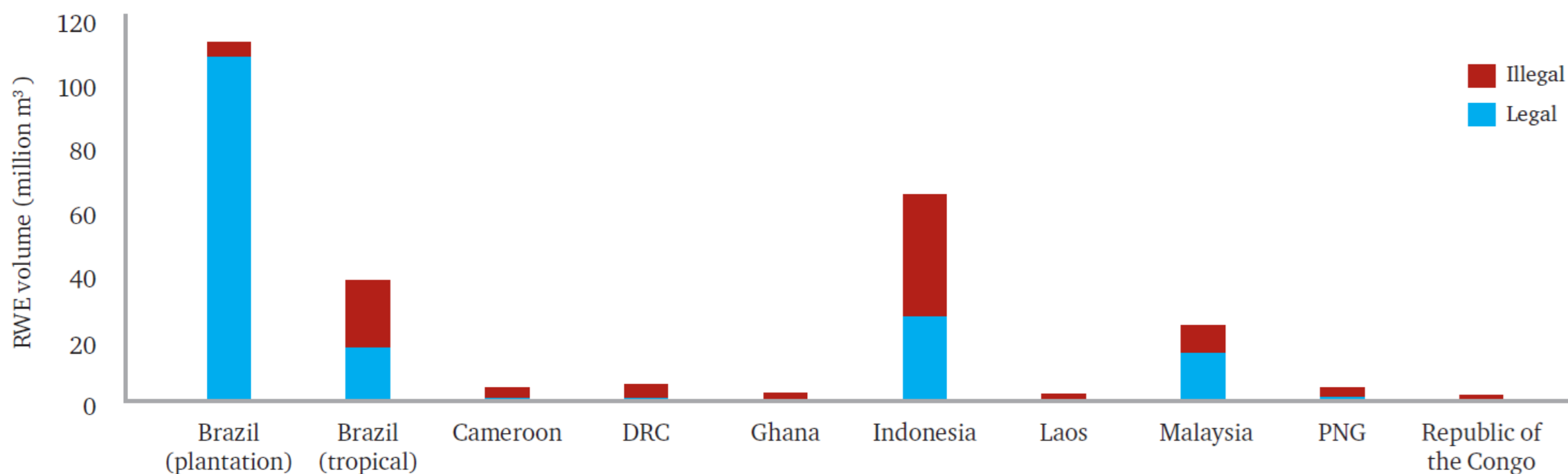

Zdroj: Carlson et al. 2018,

Obrázek: J. H. Richard 1858 via Wikipedia Commons

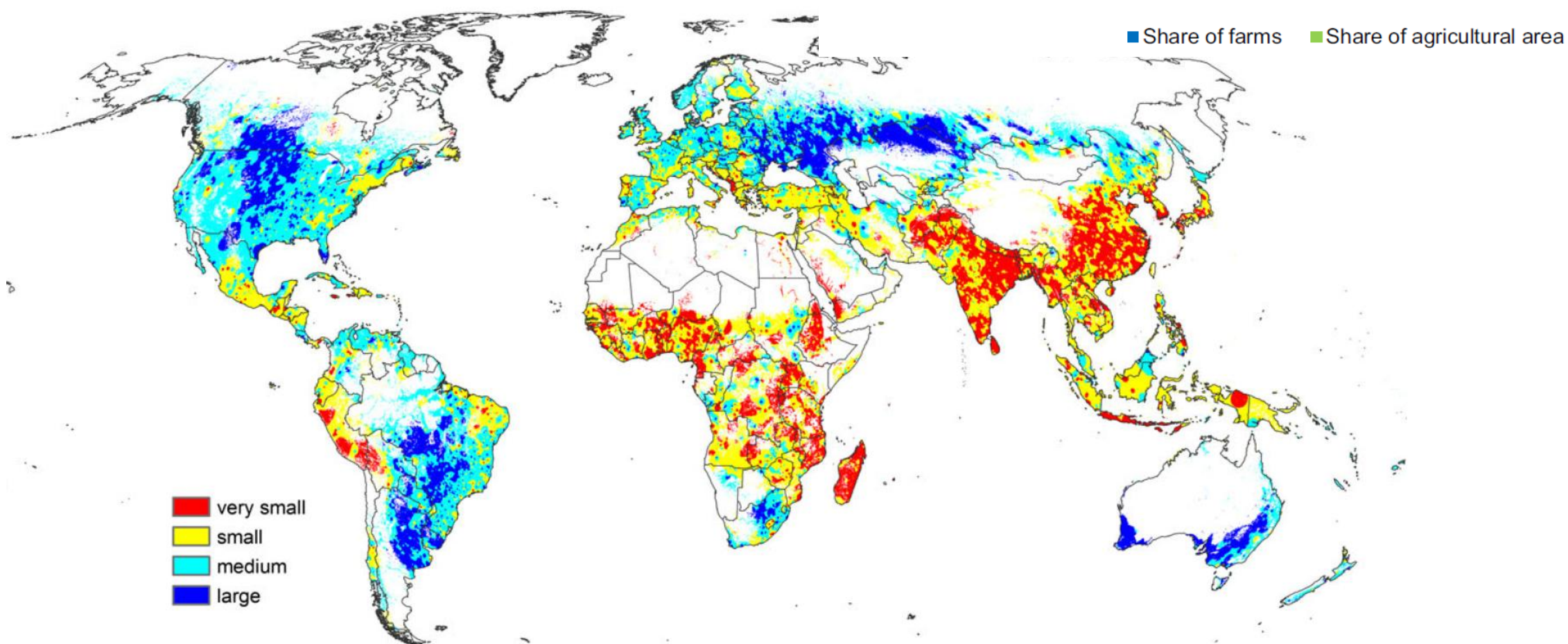
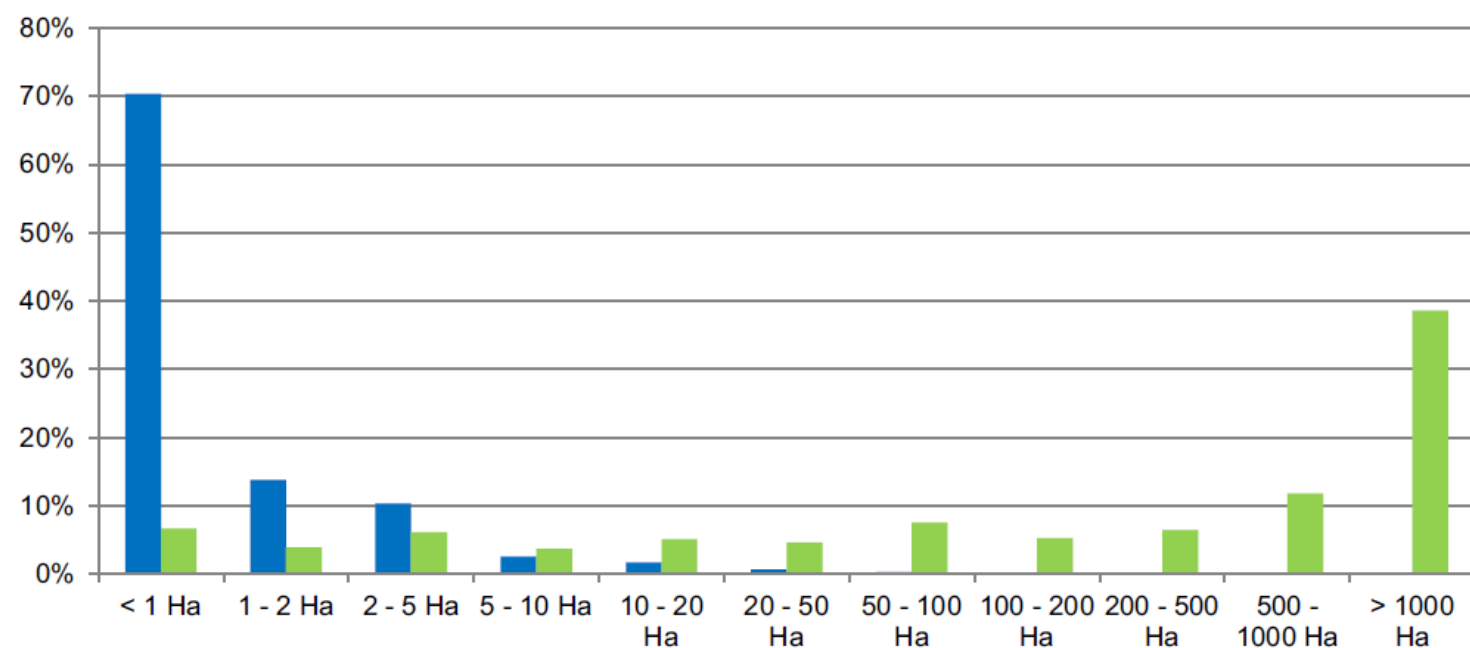
Globální ekonomika vstupuje do nových politických rámců

Globalizace vtahuje ekonomiky s razantně odlišnými právními a politickými rámci (podíl ilegální a legální těžby na produkci dřeva ve vybraných tropických zemích, 2013).

Dva globální systémy farem

Podíl různě velkých farem na počtu zemědělských podniků a výměře půdy;
globální rozložení polí dle velikosti

Státní podpora fosilním palivům

Podpora produkce a spotřeby fosilních paliv v OECD a spolupracujících státech, 2013-22; globální explicitní a implicitní podpory fosilním palivům, 2015-22

AZLARM ČESKO MOSTECKO SVĚT KULTURA NEDMA @ Q

FOSILNÍ PALIVA KLIMATICKÁ KRIZE

Státy G20 nalily do fosilního průmyslu v dotacích přes bilion dolarů – klimatickým závazkům navzdory

